

Документ за разглеждане в заседание

B9-0405/2023

2.10.2023

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

за приключване на разисквания по изявления на Съвета и на Комисията
внесено съгласно член 132, параграф 2 от Правилника за дейността
относно положението в Нагорни Карабах след нападението на
Азербайджан и продължаващите заплахи срещу Армения
(2023/2879(RSP))

**Желяна Зовко, Андрей Ковачев, Михаел Галер, Раса Юкнявичиене,
Дейвид Макалистър, Паулу Ранжел, Андрюс Кубилюс, Изабел
Визелер Лима, Франсоа Ксавие Белами, Владимир Билчик, Лукас
Фурлас, Аня Хага, Анджей Халицки, Сандра Калниете, Давид Лега,
Мириам Лексман, Свен Зимон, Михаела Шойдрова, Том
Ванденкенделаре, Томаш Здоховски**
от името на групата PPE

Резолюция на Европейския парламент относно положението в Нагорни Карабах след нападението на Азербайджан и продължаващите заплахи срещу Армения (2023/2879(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид предишните си резолюции относно Армения и Азербайджан, и по-специално тези от 19 януари 2023 г. относно хуманитарните последици от блокадата в Нагорни Карабах¹, от 15 март 2023 г. относно отношенията между ЕС и Армения² и от 15 март 2023 г. относно отношенията между ЕС и Азербайджан³,
 - като взе предвид съвместното изявление от 19 септември 2023 г. на председателя на комисията по външни работи, председателя на Делегацията за връзки с Южен Кавказ и постоянните докладчици относно Армения и Азербайджан относно нападението на Азербайджан срещу Нагорни Карабах,
 - като взе предвид изявлението от 29 септември 2023 г. на говорителя на Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) относно разселването на хора от Нагорни Карабах,
 - като взе предвид изявлението от 21 септември 2023 г. на върховния представител на ЕС относно събитията в Нагорни Карабах,
 - като взе предвид изявлението от 26 юли 2023 г. на върховния представител на ЕС относно Азербайджан: хуманитарното положение на място,
 - като взе предвид член 132, параграф 2 от своя Правилник за дейността,
- А. като има предвид, че на 19 септември 2023 г. Азербайджан започна непровокирана и неоправдана военна агресия, наречена от него „антитерористична операция“, срещу силите за самоотбрана на Нагорни Карабах, които той бързо разгроми; като има предвид, че към 20 септември 2023 г. вече беше подписано споразумение за прекратяване на огъня между фактическите органи на Нагорни Карабах и Азербайджан; като има предвид, че чрез това военно нападение Азербайджан придоби контрол върху повечето от оставащите части от Нагорни Карабах, които все още не бяха попаднали под негов контрол по време на 44-дневната война през 2020 г.;
- Б. като има предвид, че се съобщава, че по време на военната операция на Азербайджан срещу Нагорни Карабах са били убити над 350 арменски цивилни лица и 400 са били ранени; като има предвид, че има сведения за изчезнали хора, което би било равнозначно на престъпления срещу човечеството;
- В. като има предвид, че в споразумението за прекратяване на огъня с Азербайджан

¹ ОВ С 214, 16.6.2023 г., стр. 104.

² Приети текстове, P9_TA(2023)0081.

³ Приети текстове, P9_TA(2023)0082.

де факто управляващите органи на Нагорни Карабах се съгласиха да разпуснат своите граждански институции, както и да разоръжат силите за самоотбрана, да предадат всички оръжия и да се оттеглят от всички бойни позиции и военни постове; като има предвид, че Армения не беше страна по преговорите относно споразумението за прекратяване на огъня;

- Г. като има предвид, че на 28 септември 2023 г. Самвел Шахраманян, фактическият президент на Нагорни Карабах, подписа указ за разпускане на всички структури и институции на републиката, считано от 1 януари 2024 г.; като има предвид, че от 1 януари 2024 г. непризнатата Република Нагорни Карабах ще престане да съществува;
- Д. като има предвид, че правителството на Азербайджан заяви, че ще гарантира правата на цивилното население, включително образователните права, културните права, религиозните права и изборните права за общински избори;
- Е. като има предвид, че веднага след началото на военните действия започна масово напускане на около 120 000 етнически арменски жители на Нагорни Карабах; като има предвид, че има сведения, че над 100 000 арменци вече са стигнали до Армения; като има предвид, че в Нагорни Карабах скоро няма да останат арменски жители, които са живели там от векове; като има предвид, че ангажиментите на Азербайджан да зачита правата на местното население не са считани за надеждни;
- Ж. като има предвид, че ЕС предостави 5 милиона евро на Международния комитет на Червения кръст под формата на хуманитарна помощ; като има предвид, че средствата ще помогнат на разселените лица от Нагорни Карабах в Армения и на уязвимите лица в Нагорни Карабах; като има предвид, че от края на 44-дневната война в края на 2020 г. ЕС е предоставил хуманитарна помощ в размер на 25,8 милиона евро; като има предвид, че арменското правителство поиска помощ от ЕС, за да може да се справи с притока бежанци, пристигащи от Нагорни Карабах;
- З. като има предвид, че Лачинският коридор, единственият път, водещ от Армения до Нагорни Карабах, беше блокиран от 12 декември 2022 г. от азербайджански „екологични активисти“; като има предвид, че по време на блокадата ексклавът беше лишен от доставки на основни услуги и стоки, като например храна и лекарства, и беше засегнат от прекъсвания на електричеството; като има предвид, че животът на приблизително 120 000 етнически арменски жители стана непоносим, което доведе до хуманитарна криза; като има предвид, че на 23 април 2023 г. Азербайджан установи незаконен контролен пункт на Лачинския коридор, като допълнително засили контрола си върху пътя;
- И. като има предвид, че въз основа на тристранното изявление от 9 ноември 2020 г., което сложи край на 44-дневната война, Лачинският коридор трябваше да остане под контрола на руски мироопазващи сили, а Азербайджан трябваше да гарантира сигурността на лицата, превозните средства и товарите, движещи се по Лачинския коридор в двете посоки; като има предвид, че руските мироопазващи сили играха пасивна роля по време на блокадата на Лачинския коридор и не положиха усилия

да изпълнят действително мисията си; като има предвид, че блокадата на Лачинския коридор беше нарушение от Азербайджан на тристранното изявление;

- Й. като има предвид, че конфликтът в Нагорни Карабах започна по време на упадъка на Съветския съюз през 1988 г.; като има предвид, че първата война в Карабах приключи през 1994 г., като Армения пое контрол върху целия регион и седем съседни територии; като има предвид, че през 1992 г. Нагорни Карабах обяви независимост, която не беше призната от никоя държава по света;
- К. като има предвид, че бившата автономна област Нагорни Карабах е международно призната част от Азербайджан, доминирана от етнически арменци; като има предвид, че на 22 май 2023 г. министър-председателят на Армения Никол Пашинян изрази готовността на страната си да признае териториалната цялост на Азербайджан, включително Нагорни Карабах, в замяна на гаранции за сигурност за арменското население в региона, като част от мирния процес между двете държави;
- Л. като има предвид, че председателят на Европейския съвет Шарл Мишел положи основите на едно от трите направления на мирните преговори между Армения и Азербайджан и че той ще бъде домакин на следващата среща на високо равнище с двамата лидери на 5 октомври 2023 г. в Гранада, в рамките на Европейската политическа общност;
- М. като има предвид, че блокирането на комуникационните и пътните връзки, свързващи Западен Азербайджан с Нахичеванската автономна република, е нерешен въпрос, посочен в тристранното изявление; като има предвид, че деблокирането от страна на Армения на всички икономически и транспортни връзки в региона би гарантирало сигурността на транспортните връзки между Азербайджан и Нахичеванската автономна република и би позволило безпрепятствено движение на хора, превозни средства и товари в двете посоки; като има предвид, че Азербайджан изисква коридорът да има извънтериториален характер, което е неприемливо за арменската страна; като има предвид, че тази пътна връзка, Зангезурският коридор, се намира на границата на Армения с Иран;
1. осъжда предварително планираното и неоправдано военно нападение на Азербайджан срещу Нагорни Карабах; подчертава, че това нападение беше още повече ненужно, тъй като Азербайджан, консолидирал позицията си след 44-дневната война през 2020 г., беше на път да възстанови контрола си върху Нагорни Карабах чрез дипломатически преговори; изразява съжаление относно факта, че азербайджанската офанзива сериозно подкопава текущия мирен процес с Армения с посредничеството на ЕС;
 2. припомня, че нападението беше извършено в контекста на сериозна хуманитарна криза в Нагорни Карабах, след блокадата от Азербайджан на Лачинския коридор през последните девет месеца, в нарушение на ангажиментите на Баку съгласно изявлението за прекратяване на огъня от 9 ноември 2020 г. и на правно обвързващите разпореждания на Международния съд;
 3. изразява солидарност с арменското население на Нагорни Карабах; призовава институциите на ЕС и държавите членки незабавно да предложат цялата

необходима помощ на Армения за справяне с притока бежанци от Нагорни Карабах и произтичащата от това хуманитарна криза, както и с тяхната реинтеграция в Армения; поздравява арменските органи за усилията им да предоставят помощ и подслон на нарастващия брой бежанци от Нагорни Карабах;

4. отново изразява своята загриженост относно последиците от азербайджанската военна офанзива за цивилното население на Нагорни Карабах, което сега е принудено да напусне региона;
5. призовава за независимо международно разследване на предполагаемите военни престъпления, извършени от азербайджанските органи срещу етническите арменци в Нагорни Карабах от 19 септември 2023 г., с цел изправяне пред съда и налагане на санкции на всички отговорни лица;
6. осъжда бездействието на руските „мироопазващи сили“ и цялостната роля на Русия, която от десетилетия подхранва конфликта и го използва за собствените си политически изгоди;
7. призовава правителството на Азербайджан незабавно и безусловно да освободи и репатрира всички бивши длъжностни лица в Нагорни Карабах, включително бившия държавен министър на Нагорни Карабах г-н Рубен Варданян, съветника на президента, г-н Давит Бабаян, и всички други лица, които са били незаконно арестувани преди и след 20 септември 2023 г.;
8. приветства установяването на международно присъствие в Нагорни Карабах под егидата на ООН с цел наблюдение на положението на място и предоставяне на помощ на останалото местно население; призовава ЕСВД да увеличи значително броя на наблюдателите, действащи в рамките на мисията на Европейския съюз в Армения, и да ги разположи по границата с Турция и да изиска присъствието им на азербайджанската страна на границата с Армения и в Нагорни Карабах;
9. припомня, че Азербайджан носи пълна отговорност за зачитането на правата и сигурността на всички членове на етническата арменска общност, които решават да останат в Нагорни Карабах; изисква защитата на тяхното културно, историческо и религиозно наследство в съответствие със стандартите на ЮНЕСКО и международните ангажименти на Азербайджан; настоява Азербайджан да разреши мисия на ЮНЕСКО в Нагорни Карабах и да ѝ предостави необходимия достъп до обектите на културното наследство, за да се установи текущото им състояние и да се пристъпи към инвентаризация; изисква да бъде защитено имуществото на членовете на арменската общност, които са решили да напуснат, и да се намери решение с Армения за предоставяне на обезщетение за имущество, оставено в Нагорни Карабах; изисква Азербайджан да положи всички усилия, за да позволи безопасното завръщане на етническото арменско население в Нагорни Карабах, без сплашване и под международно наблюдение;
10. предупреждава Азербайджан да се въздържа от какъвто и да е евентуален военен авантюризъм срещу държавата Армения, като например случилото се през септември 2022 г., с цел насилствено поемане на контрола над южната част на Армения или други части на провинция Сюник; всички подобни действия ще се

разглеждат като основа за преоценка на отношенията на ЕС с Азербайджан – чрез спиране на преговорите по споразумението с Азербайджан, налагане на таван на цените на азербайджанския нефт и газ, спиране на меморандума за разбирателство относно стратегическото партньорство в областта на енергетиката, спиране на участието на Азербайджан в Източното партньорство, налагане на целенасочени лични санкции срещу всички лица в азербайджанските органи, които са взели и изпълнили тези решения, в съответствие с глобалния режим на ЕС за санкции в областта на правата на човека, лобиране за отстраняването на Азербайджан от международни организации и спортни федерации и забрана на азербайджански участници в международни културни и спортни събития; призовава Турция да възпира своя съюзник Азербайджан от предприемането на подобни безотговорни действия;

11. подкрепя продължаващите мирни преговори между Армения и Азербайджан, които от самото начало бяха нестабилни, но сега са сериозно възпрепятствани от неотдавнашната военна операция срещу Нагорни Карабах; припомня, че отношенията между двете държави бяха сериозно увредени от продължилия над тридесет години конфликт, който беше подхранван и продължаван от намесата на Русия; счита, че след като на международно равнище бъдат гарантирани правата и сигурността на арменците в Нагорни Карабах, както и правото на връщане на лицата, които вече са избягали, този въпрос вече няма да бъде в центъра на вниманието и двете държави ще могат да установят добросъседски отношения, да поемат по дълъг път на помирение и да не се поддават на външна намеса; подчертава, че един достоен и траен регионален мир, който поддържа суверенитета, независимостта и териториалната цялост на двете държави, е предпоставка за стабилност в съседните държави;
12. призовава ЕС да изрази силна подкрепа за демократично избраните органи на Армения и тяхната амбиция да развият устойчивостта, сигурността, демократичните реформи и да намалят зависимостта си от гаранциите за сигурност на Руската федерация; счита, че ЕС трябва да се възползва от възможността за потенциален геополитически вакуум и да предостави на Армения амбициозен план за сътрудничество чрез актуализиране на действащото Споразумение за всеобхватно и засилено партньорство, укрепване на мястото на Армения в общността на западните демокрации и подпомагане на страната да деблокира отношенията със своите съседи, по-специално с Турция;
13. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на заместник-председателя на Европейската комисия/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на Съвета, на Комисията, на правителството и президента на Армения, на правителството и президента на Азербайджан, на генералния секретар на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, на генералния секретар на Съвета на Европа, на генералния директор на ЮНЕСКО и на генералния секретар на Организацията на обединените нации.